

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 18.12.2006 63. vuosikerta Numero 4 Sivu 2

Uuden-Seelannin elintarvikeketju - hallitusta tuotantoympäristöstä kansainvälisille markkinoille

Sirpa Kurppa, MTT ja Parliamentary Commissioner for the Environment, Wellington, New Zealand

Uusi-Seelanti on kokonsa, väkilukunsa ja elintasonsa puolesta hyvin Suomen kaltainen maa. Lisäksi se on kaukana kaikesta. Maatalous kuitenkin poikkeaa suomalaisesta. Yli puolet maapinta-alasta on maatalouskäytössä ja yli puolet maan vientituloista saadaan elintarvikeketjusta. Maatalous toimii myös täysin ilman minkäänlaisia tukia. Maatalouden tuottavuutta pyritään lisäämään jopa 50 %. Tuotantoa ja ympäristö-, laatu- sekä jäljitettävyysskriteereitä suunnataan vientimaan erityisvaatimusten perusteella. Sen sijaan kansallinen sääntely on minimoitu.

Maitosektori hallitsee

Maitosektorin päätoimijoita ovat Uudessa-Seelannissa Dairy InSight, Dexcel ja Fonterra Co-operative Group. Maitosektorin omistajia ovat uusiseelantilaiset viljelijät ja heidän tuottajajärjestönsä Federated Farmers of New Zealand.

Dairy InSight on strateginen ja rahoitusta keräävä organisaatio, joka kerää levy:ä eli toiminnan kehittämismaksua enintään 4,3 senttiä maitokilolta, mikä vastaa euroissa noin 2,2 senttiä.

Dexcel on kehittämistoimija, henkilöstöä on noin 180 ja heistä 75 % akateemisesti koulutettuja. Heidän vastuullaan on sektorikohtainen tutkimus, teknologian kehitys ja koulutus. Dexcelillä on hyvät yhteydet maatalousalan yliopistoihin, Lincolniin ja Massey´hin sekä valtion tutkimuslaitoksiin ja ammattikorkeakouluihin.

Fonterra on maidon kerääjä, prosessoija ja viejä. 95 % maitotuotteista menee vientiin, 140 maahan. Yhtiöllä on 140 maassa noin 18 000 työntekijää ja osakkeet omistaa 11 600 uusiseelantilaista viljelijää.

Näiden toimijoiden nimistä vain viljelijäjärjestön nimi viittaa Uuteen-Seelantiin. Tämä on tarkoituksellista; esimerkiksi Fonterra on harkitusti kansainvälinen nimi. Myöskään monet Fonterrann brändinimet eivät viittaa alkuperämaahan. "Kotikutoisuus" siis vältetään järjestelmällisesti.

Tuotantotavoitteet korkealla

Uusi-Seelanti haluaa olla maailman paras maidontuottajamaa. Tavoitteena on myös kasvattaa maan kestävää kilpailuetua.

Maidontuotanto perustuu Uudessa-Seelannissa laiduntamiseen. Laktaatiovaihe keskitetään kesään, jolloin rehuntuotanto on tehokasta. Maitosektori pyrkii vuosina 2004-2014 nostamaan maidontuotannon tuottavuutta 50 %, lisäämään tuotantoa 35 % ja kehittämään toimintavapautta.

Toimintavapaus saadaan tehostamalla kilpailua maankäytössä. Nyt esimerkiksi viininviljely valtaa alaa maitosektorilta. Myös eko- eli materiaalitehokkuutta ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä lisätään sekä vähennetään haitallisia ympäristövaikutuksia. Eläinten hyvinvointia parannetaan ilman hallinnollisia rajoituksia. Samalla pyritään varmistamaan ulkomaisen asiakastiedotuksen avulla, ettei tuotantoa voida kritisoida kansainvälisillä markkinoilla. Tämä tehdään ehdottomasti ilman byrokraattista hallintoa. Lisäksi maitosektorin houkuttelevuutta kotimaassa yritetään lisätä.

Samanlainen toimintajärjestelmä vallitsee muillakin elintarvikealoilla. Sen muodostavat tuottajien taustayhteisö, rahoittaja, tutkija ja kehittäjä sekä prosessoija ja markkinoija. Järjestelmä on syntynyt vuosituhannen vaihteessa, eikä kivutta. Nyt tavoitteet ovat korkealla ja ne määritellään ulkomaisen asiakkaan haluamaan suuntaan.

Suomi on ollut Uudessa-Seelannissa koko yhteiskunnallisen rakennekehityksen esimerkkimaa. Nokia puolestaan hoitaa ihmisten yhteydenpidon.

Lisätietoja: sirpa@pce.govt.nz
puh. +64 21 132 8608

Sirpa Kurppa

Uuden-Seelannin eteläsaaren keskiylängöllä laitumet vaativat kastelua. Se hoidetaan kastelurampilla, jonka säädöt on automatisoitu. Kilometrin pituinen järjestelmä maksaa noin miljoona dollaria, mutta vesi on ilmaista, toisin kuin käyttöenergia.